کوتاه از جامعه

رزمایش همدلی و احسان کلید خورد

دیروز در مراسمی با حضور معاون اجتماعی ستاد اجرایی فرمان امام، مدیرعامل و اعضای هیات مدیره بنیاد احسان، ضمن برگزاری شکرانه پویش احسانه، مرحله جدید رزمایش «همدلی و احسان» نیز آغاز شد. معاون اجتماعی و امور استان‌های ستاد اجرایی فرمان امام در این مراسم گفت: در آستانه سال جدید و عید نوروز و همچنین ماه مبارک رمضان، مرحله جدید رزمایش همدلی و احسان در سراسر کشور آغاز شده‌است و در این مرحله بیش از یک میلیون بسته معیشتی و پروتئینی در مناطق محروم سراسر کشور توزیع خواهد شد.

علی عسگری افزود: در سال ۱۴۰۰ هم در این رزمایش یک میلیون و ۵۰۰ هزار بسته معیشتی و پروتئینی شامل مواد غذایی و کنسروی، برنج و گوشت قرمز توسط گروه‌های جهادی همکار بنیاد احسان در مناطق کم‌برخوردار کشور توزیع شد.

وی درباره اهدای جهیزیه توسط ستاد اجرایی فرمان امام نیز عنوان کرد: در سال‌های اخیر یکی از اقداماتی که توسط ستاد با جدیت دنبال شده، توجه به بحث ازدواج و فرزندآوری بوده که از طریق بنیاد ۱۵ خرداد در بحث درمان ناباروری و همچنین طرح‌های تشویقی برای فرزندآوری و از طریق بنیاد احسان در بحث اهدای جهیزیه به زوج‌های کم‌برخورداری که برای تشکیل زندگی به وسایل خانه نیاز دارند اجرایی می‌شود.

عسگری ادامه داد: دیروز هفده‌هزارمین جهیزیه اهدایی بنیاد احسان شامل وسایل خانه از قبیل یخچال، اجاق گاز، فرش، ماشین لباسشویی، جاروبرقی و... به یک زوج اهدا شد.

معاون اجتماعی ستاد اجرایی فرمان امام تأکید کرد: برای سال آینده نیز اهدای ۳۰۰۰ جهیزیه به زوج‌های نیازمند را در دستور کار خود داریم.

مدیرعامل بنیاد احسان نیز در این مراسم با تأکید بر سیاست این بنیاد در بهره‌مندی از توان گروه‌های جهادی و مردمی افزود: سیاست ستاد اجرایی فرمان امام از ابتدای تشکیل بنیاد احسان، هم‌افزایی و حمایت از گروه‌های جهادی و توزیع خدمات از طریق این گروه‌ها و به میدان آوردن توان مردم و ظرفیت جوانان برای شناسایی و حل گره‌ها و معضلات مناطق محروم بوده و هست.

سعید سلیمانی افزود: در بخش‌های مختلفی از جمله توزیع بسته‌های معیشتی، جهیزیه، خدمات آموزشی و اقدامات امدادی در سیل و زلزله‌ها و حوادث غیرمترقبه بیش از ۴۰۰۰ گروه جهادی همکار بنیاد احسان، وظیفه شناسایی افراد نیازمند و توزیع خدمات را به‌عهده دارند. روز گذشته اختتامیه جایزه ملی احسان نیز برگزار و از گروه‌های جهادی برتر قدردانی به عمل آمد. /ستاد اجرایی فرمان امام

رکورددار شکایات پزشکی

محمدرضا خردمند، معاون انتظامی سازمان نظام پزشکی کشور گفت: رشته‌های زنان و زایمان، زیبایی، دندانپزشکی و ارتوپدی رکورددار شکایات پزشکی است. وی افزود: تعداد پرونده‌های شکایات پزشکی ۳۵۸۲ مورد بوده که ۴۴ درصد در پاسخ به دستگاه قضایی و ۵۶ درصد انتظامی بوده است. خردمند ادامه داد: در سال ۹۹ شکایت‌ها نسبت به سال ۹۸ حدود ۵۰ درصد کاهش داشته زیرا به دلیل شیوع کرونا مراجعه مردم به پزشکان و دندانپزشکان و سازمان نظام پزشکی کمتر شده است. /ایرنا

کشف ۳۵۰ لاک پشت برکه‌ای در بازارهای عیدانه تهران

فرهاد زندی، فرمانده یگان حفاظت محیط‌زیست استان تهران گفت: محیط‌بانان ۳۵۰ لاک‌پشت برکه‌ای، ۳۵ مارآبی، ۲۷ لاک‌پشت گوش قرمز، ۷ عدد سهره طلایی و ۹۰ گنجشک را در گشت و پایش خود در بازارهای شب عید در سطح استان کشف و ضبط کردند.

وی افزود: قاچاق و فروش گونه‌های ارزشمند حیات‌وحش در ایام پایانی سال، موضوعی است که سال‌ها در کشور به یک معضل تبدیل شده‌است. رسیدگی به این موضوع در دستورکار و اولویت محیط‌زیست قرار دارد و با متخلفان قاچاق و فروش حیات وحش در استان تهران برابر قانون برخورد می‌شود. /جام جم دیلی

افزایش ازدواج‌های زنان زیر ۱۸ سال با اتباع

محمود علیگو، سرپرست دفتر امور آسیب‌دیدگان اجتماعی سازمان بهزیستی کشور از افزایش ازدواج‌های زنان زیر ۱۸ سال با اتباع بیگانه خبر داد و گفت: قانون اعطای تابعیت به فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی با توجه به همه خوبی‌ها، اثرات سوئی هم دارد. وی افزود: باید به قانون اعطای تابعیت به فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی نظارت بیشتری شود چون ما اکنون در آمار و اطلاعات خود افزایش ازدواج افراد زیر ۱۸ سال را با عدد قابل‌توجهی با اتباع داریم و باید به این موضوع نظارت کافی شود.

با توجه به اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی قانون اصلاح تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی در جلسه علنی دوم مهرماه سال ۹۸ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ دهم مهرماه همان سال به تایید شورای نگهبان رسید و طی نامه‌ای جهت اجرا به مجلس شورای اسلامی ابلاغ شد. /ایرنا

کمیته امداد تلاش می‌کند از طریق آموزش و اشتغال مقدمات توانمندسازی مددجویان را فراهم کند

عکس: ایرنا

بررسی سازوکار توانمندسازی و خروج مددجویان از زیر چتر حمایت‌های کمیته امداد امام خمینی(ره)

ساز توانمندسازی کوک است؟

مرجان علی بیک

جامعه

فقر کلمه‌ای است که این روزها به دلیل شرایط اقتصادی، بیش از هر زمان دیگری در جامعه شنیده می‌شود. افرادی که پیش از این به عنوان دهک‌های متوسط جامعه به حساب می‌آمدند، به سمت فقیرتر شدن می‌روند و این با سیاست‌های کمیته امداد مبنی بر کاهش تعداد مددجو در تضاد است. به همین دلیل برای جلوگیری از افزایش بیش از اندازه تعداد مددجویان در این نهاد حمایتی، برنامه‌ریزی‌هایی انجام شده است. برای نمونه اگر افراد قادر به کار، در طول پنج سال و بعد از دریافت آموزش‌های لازم از کار کردن سرباز بزنند، از چرخه حمایت‌ها خارج می‌شوند. این درحالی است که نوع اشتغالزایی برای مددجویان و نحوه خارج کردن آنها از چرخه حمایت، موضوعی است که اکنون مورد انتقاد کارشناسان است. آنها معتقدند با سرعت و به صرف اعلام برخی از آمارها و دریافت اعتبارات این بخش، نباید برای خروج مددجویان از چرخه حمایت اقدام کرد.

موسوی چلک: توانمندسازی تک بعدی نیست که ما فقط آن را از منظر اقتصادی بررسی کنیم. ما نمی‌توانیم یک نسخه توانمندسازی واحد را برای همه مددجوها پیاده‌سازی کنیم

فیروزآبادی: اگر فرآیند آموزش و تسهیلات در اختیار یک مددجو قرار گیرد اما او نتواند در مدت ۵ سال وارد چرخه کار شود از تحت پوشش کمیته امداد خارج می‌شود

در آرزوی توانمندی

توانمندی مددجویان کمیته امداد، همواره یکی از اهداف این نهاد بوده و هست. هدفی که اگر محقق شود، می‌توان به کاهش فقر و جمعیت تحت پوشش این نهاد امیدوار بود. به همین دلیل است که مدیران این نهاد اقدامات مختلفی را در راستای توانمند کردن جامعه هدف خود در دستور کار قرار داده‌اند و تلاش می‌کنند افرادی که توانایی کار کردن دارند، وارد بازار کار شوند.

به همین دلیل به برخی از خانواده‌های نیازمند وام‌های اشتغال داده شد، برخی به سازمان فنی و حرفه‌ای ارجاع داده شدند تا پس از کسب مهارت، وارد بازار کار شوند و عده‌ای دیگر به کارخانه‌های متقاضی جذب نیرو، شرکت‌های دانش‌بنیان، ادارات خصوصی و... که پیشتر آمادگی خود را برای جذب مددجویان کمیته امداد اعلام کرده بودند، معرفی شدند.

تنوع در جامعه هدف کمیته امداد بسیار زیاد بوده اما نقطه مشترک تمام این افراد فقر است.

سالمندان، افراد ازکار افتاده، بیماران صعب‌العلاج، زنان سرپرست خانوار، خانواده افراد زندانی، خانوارهایی که سرپرست فاقد صلاحیت دارند یا سرپرست خانواده‌شان مفقود است، همه این گروه‌ها فهرست بلندبالای مددجویان کمیته امداد را تشکیل می‌دهند.

سازوکار خروج از چرخه حمایت

به منظور کاهش جمعیت مددجویان، در کمیته امداد نظام اشتغال تعیین شده تا براساس آن، مددجویان توانمند برای ورود به بازار کار شناسایی شده، آموزش ببینند و وارد چرخه اشتغال شوند. در این میان اما این سوال مطرح می‌شود که آیا هنوز افرادی هستند که با وجود داشتن توانمندی کار کردن، دریافت‌کننده صرف کمک‌های کمیته امداد باشند؟

مرتضی فیروزآبادی، معاون اشتغال و خودکفایی کمیته امداد امام خمینی (ره) در این‌باره به جام جم می‌گوید: «از جمعیت بیش از چهار میلیون و ۶۲۸ هزار نفری کمیته امداد، بیش از ۵۰ درصد افراد، شرایط کار کردن ندارند و در زمره سالمندان، بیماران صعب‌العلاج، کودکان یا دانش‌آموزان قرار می‌گیرند. این عده به هیچ‌وجه از چرخه حمایت‌های ما در کمیته امداد خارج نخواهند شد اما سایر افراد که توانمندی کار دارند، در مسیر توانمندسازی از چرخه حمایت‌های صرف خارج می‌شوند.»

وی می‌افزاید: «نمی‌توانیم با هر نوع اشتغالی افراد را از چرخه حمایت خارج کنیم. باید این خانواده‌ها به درجه‌ای از توانمندی و درآمد برسند تا پس از آن از چرخه خارج شوند. برای مثال مادرانی هستند که توانمندی کار کردن دارند اما همین مادران سرپرستی کودکان بیمار صعب‌العلاج را برعهده دارند. چنین افرادی اگر مشغول به یک شغل خانگی شوند هم، آنقدر هزینه‌های درمان فرزندان‌شان بالاست که به سختی می‌توانند از پس هزینه‌های زندگی برآیند.

جغرافیای نامناسب، یکی دیگر از عواملی است که معاون اشتغال و خودکفایی کمیته امداد امام خمینی (ره) آن را عامل بیکاری برخی مددجویان کمیته امداد می‌داند. عده‌ای از مددجویان کمیته امداد ساکن مناطق بسیار دورافتاده روستایی هستند. در این مناطق فرد مددجو حتی به آب کافی دسترسی ندارد یا منطقه‌اش از نظر مرتع بسیار فقیر است و رفت و آمد نیز به‌سادگی در آن روستا امکان‌پذیر نیست. در این شرایط مددجوی امداد نمی‌تواند ابتدایی‌ترین شغل‌ها، نظیر کشاورزی و دامپروری را هم داشته باشد.»

فیروزآبادی با تاکید بر این‌که افرادی که توانمندی کار کردن دارند، اگر بعد از آموزش مشغول به کار نشوند، از چرخه حمایت‌های امداد خارج می‌شوند، می‌گوید: «در کمیته امداد امام خمینی (ره) نظام اشتغال تعریف شده است. بر مبنای این نظام، فرد توانمند اگر در فرآیند آموزش شغل قرار گیرد و تسهیلات هم برای ورود او به یک شغل فراهم باشد اما مددجو در طول پنج سال وارد چرخه کار نشود، از تحت پوشش کمیته امداد خارج شده و ما دیگر خدماتی را به او ارائه نمی‌دهیم. مددکاران ما در امداد به صورت میدانی وضعیت افراد مددجو را بررسی می‌کنند و افراد اگر توان کار داشته باشند، باید وارد چرخه اشتغال شوند.»

آمارهای توانمندسازی واقعی نیست

طبق بند (ب) ماده ۳۹ برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه کل کشور، نهادهای حمایتی باید با اجرای برنامه‌های توانمندسازی، سالانه ۱۰ درصد از خانوارهای توانمندشده را به استثنای سالمندان و افراد دارای معلولیت ذهنی از پوشش حمایتی خارج کنند. کمیته امداد نیز به استناد این ماده قانونی، نسبت به اجرای طرح پالایش پرونده‌های مددجویی اقدام کرده است.

مصطفی اقلیما، رئیس انجمن علمی مددکاری اجتماعی ایران اما معتقد است آمارهای خروج از چرخه حمایت دستگاه‌های دولتی واقعی نیست. وی در این باره به جام جم می‌گوید: «دستگاه‌هایی مانند کمیته امداد و بهزیستی موظفند هر سال ۱۰ درصد از مددجویان خود را از طریق توانمندسازی از چرخه حمایت خارج کنند و هر سال هم آمار خروج از چرخه حمایت‌های خود را اعلام می‌کنند اما این آمارها به این دلیل که اشتغال‌های ایجادشده در بسیاری از مواقع پایدار نیست، واقعی به نظر نمی‌رسد. کمیته امداد اکنون با ارائه وام به مددجوی خود، برای آنها شغل ایجاد می‌کند. مددجو هم به دلیل مشکلات مالی این پول را دریافت کرده و یک فعالیت اقتصادی را آغاز می‌کند اما پس از مدتی شغل خود را از دست داده و دوباره از روش‌های دیگری به نهادهای حمایتی متصل می‌شود. در ایام شیوع بیماری کرونا این مورد بیش از قبل، قابل مشاهده است.»

رئیس انجمن علمی مددکاری اجتماعی ایران می‌افزاید: «دستگاه‌های حمایتی برای این‌که بتوانند بودجه سالانه خود را دریافت کنند، مجبور به خارج کردن بخشی از مددجویان خود در قالب توانمندسازی هستند اما افراد به طور کامل توانمند نشده و تمام جنبه‌های مرتبط با توانمند شدن یک مددجو در نظر گرفته نمی‌شود.»

سرعت، ملاک نباشد

تجربه راه‌اندازی نهادهای حمایتی در کشور نشان می‌دهد افراد برای خروج از چرخه حمایت، تنها نیازمند دریافت حمایت‌های اقتصادی نیستند و بدون توجه به سایر ابعاد زندگی، نمی‌توان یک مددجو را از چرخه حمایت خارج کرد و اگر بخواهیم این چنین عمل کنیم، مددجو در مدت‌زمان اندکی به دلیل ناتوانی باردیگر به بدنه نظام‌های حمایتی متصل می‌شود.

حسن موسوی‌چلک، رئیس انجمن مددکاران اجتماعی ایران در این‌خصوص به جام جم می‌گوید: «این‌که بخواهیم مددجویان نهادهای حمایتی را به سمت توانمند شدن هدایت کنیم، استراتژی بسیار خوبی است که در ایران نیز در سال‌های گذشته در دستور کار قرار گرفته اما باید توجه شود در این مرحله نباید سرعت را ملاک توانمندسازی‌ها قرار دهیم. نیاز است شرایط یک مددجوی متقاضی توانمند شدن به طور کامل بررسی شده و بعد از آن مقدمات توانمندی او فراهم شود.»

وی می‌افزاید: «قبل از این‌که برای یک مددجو اشتغال ایجاد شود، لازم است بررسی شود که آیا این فرد از نظر روانی آمادگی دریافت آن شغل را دارد یا خیر. توانمندسازی تک‌بعدی نیست که ما تنها آن را از منظر اقتصادی بررسی کنیم. نیاز است یک مددجو ابتدا از منظر اصل فردیت، مورد بررسی قرار گیرد. یعنی باید تفاوت‌های هر مددجو نسبت به فرد مددجوی دیگر مورد توجه قرار گیرد و ما نمی‌توانیم یک نسخه توانمندسازی واحد را برای همه پیاده‌سازی کنیم.»

رکورددار استان‌های مددجو

کمیته امداد امام خمینی (ره) در سال ۱۴۰۰ به یک نفر ۳۵۰ هزار تومان، به یک خانوار دو نفره ۵۰۰ هزار تومان و به یک خانواده بالای پنج نفر یک میلیون و ۱۰۰ هزار تومان مستمری پرداخت می‌کند و میزان مستمری‌ها آنقدر زیاد نیست که جوابگوی تمام نیازهای این افراد باشد. به همین دلیل است که به موضوع کاهش جمعیت خدمات‌گیرندگان امداد با تکیه بر ایجاد اشتغال برای آنها تاکید می‌شود. کار کردن حس مفید بودن به فرد می‌دهد، علاوه بر این یک مددجو می‌تواند با ورود به چرخه کار در یک ماه درآمدی بسیار بیشتر از مستمری که از کمیته امداد دریافت می‌کند، داشته باشد. در سال‌های گذشته مددجویان بسیاری بوده‌اند که بعد از توانمند شدن، خود به یک کارآفرین تبدیل شده و تعداد زیادی از مددجویان دیگر را هم وارد بازار کار کرده‌اند. باید تاکید شود، توانمندسازی مددجویان تحت پوشش در کمیته امداد، تنها در مقوله‌های اقتصادی خلاصه نمی‌شود، بلکه افراد تحت پوشش می‌توانند از خدمات حقوقی و مشاوره، خدمات اجتماعی و فرهنگی نیز بهره‌مند شوند. اهمیت ایجاد اشتغال برای افراد نیازمند تا حدی است که در برنامه‌های هر ساله کمیته امداد، بودجه قابل توجهی به این امر اختصاص پیدا می‌کند.

حسین خدرویسی، معاون حمایت و سلامت کمیته امداد امام خمینی (ره) در این باره به جام جم می‌گوید: «قرار شده در سال ۱۴۰۰ برای دهک‌های یک تا پنج جامعه که از کم‌برخوردارترین اقشار به حساب می‌آیند و تعداد قابل توجهی از آنها هم مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) هستند، ۵۰۰ هزار شغل از سوی کمیته امداد ایجاد شود. در سال ۱۴۰۰ نیز تعهد ما برای اشتغال مددجویان و افراد نیازمند، ایجاد شغل برای ۳۰۰ هزار متقاضی بود که تا حدود زیادی در این امر موفق بوده‌ایم.

سیستان و بلوچستان، استانی است که بیشترین آمار مددجویان کمیته امداد را به خود اختصاص داده و استان سمنان دارای کمترین میزان مددجو است.

خدرویسی در این رابطه می‌گوید: «چهار میلیون و ۶۳۳ هزار و ۷۶۸ نفر، آخرین آماری است که از تعداد مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) در کل کشور ثبت شده است. از این تعداد، استان سیستان و بلوچستان با ۱۷۷ هزار مددجو در جایگاه اول تعداد مددجویان قرار دارد و استان سمنان با ۱۳ هزار و ۶۵۳ نفر، کمترین مددجو را به خود اختصاص داده است. سیستان و بلوچستان جزو محروم‌ترین استان‌های کشور است، به همین دلیل تعداد مددجویان این استان به نسبت سایر استان‌ها بسیار بیشتر است.»

دهک‌های مشمول حمایت

افرادی که متقاضی استفاده از خدمات کمیته امداد هستند، یا باید به مراکز کمیته امداد در سراسر کشور مراجعه کرده یا با ورود به سامانه امداد هوشمند کمیته امداد (سها) درخواست خود برای بهره‌مندی از خدمات کمیته امداد امام خمینی (ره) را ثبت کنند.

بعد از مراجعه یا ثبت درخواست آنلاین، مقدمات صحت‌سنجی اطلاعات ارائه‌شده از سوی فرد نیازمند آغاز می‌شود. کدپستی، شماره همراه و شماره حساب فرد بررسی‌شده و صحت‌سنجی‌های لازم از این طریق انجام می‌شود. افراد متقاضی اگر در میان دهک‌های اول تا سوم قرار گیرند، می‌توانند از تمام خدمات کمیته امداد بهره‌مند شوند و اگر در دهک‌های چهارم تا پنجم باشند، مشمول دریافت یک نوع خدمت حمایتی یا خدمات مرتبط با اشتغال می‌شوند. حاضران در دهک ششم جمعیتی نیز نمی‌توانند هیچ نوع خدمتی از کمیته امداد بگیرند.»

براساس آخرین اعلام مرکز آمار ایران در سال ۹۹، اگر هزینه کل یک خانوار حدود ۷۰۰ هزار تا یک میلیون و ۶۰۰ هزار تومان در ماه باشد، این خانواده در دهک یک قرار می‌گیرد و جزو ۱۰ درصد فقیرترین خانواده‌های جامعه است.

اگر هزینه خانوار حدود یک میلیون و ۷۰۰ هزار تومان باشد خانواده را در دهک دو قرار می‌دهند. هزینه دو میلیون تومانی خانوار را در دهک سوم جایگذاری می‌کنند. افراد حاضر در دهک چهارم هزینه خانوارشان حدود سه میلیون تومان است و برای خانوارهای دهک پنجم هزینه سه میلیون و ۵۰۰ هزار تومان برآورد می‌شود که دهک میانی محسوب می‌شود. هزینه حدود چهارمیلیون و ۳۰۰ هزار تومانی برای افراد از دهک ششم محسوب می‌شود.

این ارقام اعلامی از سوی مرکز آمار ایران مربوط به سال گذشته است و بر پایه تغییرات تورمی، هزینه ماهانه دهک اول در آذر امسال به حدود دو میلیون تومان رسیده است و به همین ترتیب هزینه‌ها در دهک‌های دیگر نیز تغییر داشته است.

امروزه مدیران کشورهای موفق دریافته‌اند که برای رسیدن به توسعه پایدار، باید توانمندسازی را در دستور کار خود قرار دهند. بر همین اساس کمیته امداد نیز از ابتدای سال جاری تاکنون بیش از ۱۷۰ هزار شغل برای جامعه هدف خود ایجاد کرده تا از این طریق راه را برای خروج بیشتر مددجویان از چرخه حمایت هموار کند اما باید دید چه تعداد از این اشتغال‌ها پایدار بوده و چه تعداد از شغل‌های ایجاد شده، در سال‌های آینده از میان خواهند رفت.